

ONDERZOEK NAAR KRACHTENBUNDELING AGRO-ECOLOGISCHE NETWERKEN IN NEDERLAND

Studenten van de WUR hebben een onderzoek uitgevoerd om mogelijkheden voor krachtenbundeling tussen de Nederlandse Agro-Ecologische netwerken, waaronder TCV, in kaart te brengen. Er is in Nederland steeds meer aandacht voor agro-ecologische (AE) vormen van voedselproductie. Ondanks de groei van het aantal AE initiatieven is de fragmentatie binnen de beweging groot, wat onder andere het delen van kennis en ervaring bemoeilijkt..

Er is een enquête uitgezet die door 45 AE verwante netwerken binnen de categorieën: 1) *Landbouw*, 2) *Handel & Distributie* of 3) *Burger verbinding & Belangenbehartiging* is ingevuld.

BEREIDHEID

Van de 45 netwerken gaf 71% aan onderdeel te willen zijn van een overkoepelend orgaan voor AE in Nederland. De helft van deze netwerken geeft aan een coöperatieve coalitie vorm te prefereren, wat betekent dat zij gezamenlijke doelen willen bereiken maar een eigen identiteit willen behouden.

De belangrijkste redenen voor aansluiting bij een overkoepelend orgaan zijn:

1. **Uitwisseling van kennis en ervaring.**
2. **Invloed uitoefenen op beleidsvorming**
3. **Bijdragen aan de Nederlandse AE beweging.**

De belangrijkste redenen om geen deel te nemen aan een overkoepelend orgaan zijn:

1. **Gebrek aan tijd en capaciteit.**
2. **Tegenstrijdige waarden en doelstellingen binnen een overkoepelend orgaan.**

OVEREENKOMSTEN

Er bestaat duidelijk een brede basis voor verdere samenwerking tussen de netwerken. In de enquête werd gevraagd om 12 AE principes opgesteld door de FAO op een schaal van onbelangrijk tot heel belangrijk te beoordelen (1-5). De gemiddelde score kwam uit op 4.38, waarbij de netwerken uit de verschillende hoeken binnen de AE beweging de principes grofweg dezelfde scores gaven.

UITDAGINGEN

Naast overeenkomsten zijn er ook uitdagingen op het pad van krachtenbundeling. De netwerken betrokken bij

'Handel & Distributie' gaven herhaaldelijk afwijkende antwoorden in vergelijking met de andere twee categorieën netwerken. Zo achten ze de *Co-creatie van kennis* minder belangrijk dan de andere netwerken. Ook zijn zij beduidend minder geïnteresseerd in het beïnvloeden van beleidsvorming en zeggen zij vaker een gebrek aan tijd te hebben.

Daarnaast maken biologisch gecertificeerde netwerken zich zorgen dat er tegenstrijdige belangen bestaan tussen hen en de niet-gecertificeerde netwerken.

MOGELIJKHEDEN

Uit dit onderzoek komt naar voren dat er een breed draagvlak bestaat voor verdere samenwerking in de vorm van een coöperatief netwerk. Ondanks dat netwerken vrezden voor tegenstrijdige waarden en doelstellingen, laat dit onderzoek zien dat de meeste netwerken helemaal niet zo veel van elkaar verschillen betreffende de FAO AE principes. Op basis van de gegevens uit dit onderzoek zien de studenten een 3 stappenplan voor het tot stand komen van een coöperatief AE netwerk in Nederland:

1. **Alliantie:** Bestaande overkoepelende netwerken zoals **TCV, Federatie voor Agro-ecologische boeren, VoedselAnders, Boerenraad** en **Bionext** kunnen een alliantie vormen. Thematische activiteiten, onderzoek en belangenbehartiging zullen het onderlinge vertrouwen versterken.
2. **Gecoördineerd netwerk:** Een netwerk met een centraal facilitair team opgezet door de alliantie als een 'spin in het web'. Dit team zal een ondersteunende rol spelen met de focus op het creëren en bewaren van transparantie binnen de dynamische AE beweging.
3. **Coöperatieve netwerk:** Netwerk met een permanente infrastructuur en financiering. Kennisuitwisseling en belangenbehartiging zal worden uitgevoerd vanuit een centraal orgaan met een ondersteunende rol om zo de druk op de deelnemende netwerken te verlichten.

Om tot een succesvol en stabiel samenwerkingsverband te komen is het belangrijk dat er ruimte blijft bestaan voor de individuele identiteit van de deelnemende netwerken.



Voor meer informatie over het onderzoek kunt u contact opnemen met Jan Hassink:
jan.hassink@wur.nl

H. Koster, M. Visser, X. Wang, T. Persoon and S. Khanal. (2020). *An exploration of agroecological networks in the Netherlands*. Academic Consultancy Training, Wageningen University.